
Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 23 от 24.10.2011 г. за докладване и разследване на произшествия в морските пространства

Публикуван на: 20.11.2015

Проектът е публикуван в електронен вид за обществено обсъждане и е на разположение в Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Мотиви

Проектът беше изготвен във връзка с предварителните констатации, направени по време на посещение в Министерството на транспорта информационните технологии и съобщенията на екип на Европейската агенция за морска безопасност (EMSA), извършено в периода 15.09.2015 - 17.09.2015 г. и поетия ангажимент за тяхното внимателно разглеждане и извършване на необходимите изменения и допълнения в нормативната уредба. Посещението беше извършено в изпълнение на програмата на EMSA за подпомагане на ЕК с посещения на всички държави-членки на Европейския съюз с цел извършване на проверка и установяване на съответствието на националните нормативни рамки с изискванията на Директива 2009/18/ЕО за определяне на основните принципи, които уреждат разследването на произшествия в областта на морския транспорт (Директивата), както и с цел идентифициране на Специализираното звено за разследване на произшествия в морските пространства (СЗРПМП) като национален компетентен орган за разследване и неговите роли в изпълнение на Директивата и допълнителни отговорности.

Част от предоставените в края на посещението предварителни констатации засягат непълното транспониране на изискванията на Директива 2009/18/ЕС в Наредба № 23.

С оглед изпълнение на задължението за пълно въвеждане на изискванията на директивата в националното законодателство, в приложения проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 23 от 24.10.2011 г. са включени промени в следните насоки:

1. Статус и ресурси.

С измененията и допълненията в чл. 1, ал. 4 и в новосъздадените ал. 7 и 8 се определя независимия статус на СЗРПМП по отношение на неговите основни дейности, свързани с разследване на безопасността, включително тяхното финансово обезпечаване.

Въведените допълнения са с оглед изясняване на фактите, довели до Констатация 10, съгласно която „СЗРПМП е докладвало директно до директора на ЗРПВВЖТ, а не директно на министъра, както е предписано от Наредба № 23. В допълнение, Наредба № 23 не изисква СЗРПМП да бъде независимо в своята организация и правна структура, както се изисква от Директивата. Освен това, не можа да бъде доказано, че СЗРПМП е било в

състояние да изпълни своя бюджет за оперативни задължения. Предвид горепосоченото, СЗРПМП не е могло да бъде считано за независим разследващ орган."

Дефинираната в новата ал. 7 ефективна независимост на действията на звеното е в съответствие с изложеното в преамбюл 13 на Директивата съображение, че разследванията на безопасността „следва да се провеждат от квалифицирани лица под контрола на независим орган или образувание, притежаващо необходимите правомощия, за да се избегне всякакъв конфликт на интереси", с изискването на чл. 4, параграф 1, буква „а" за независимост на разследването и с изискването за независимост на органа за разследване в процеса на взимане на решение „от която и да е страна, чиито интереси биха могли да влязат в конфликт с поверената му задача" (чл. 8, ал. 1 на Директивата).

За обезпечаване независимото изпълнение на функциите на звеното, в новосъздадената в чл. 1, ал. 8 се установява процедурата за обезпечаване на финансов ресурс, необходим съгласно чл. 8, параграф 5 на Директивата - „разследващият орган е в състояние да реагира незабавно при известие за произшествие и да получи необходимите ресурси за независимо изпълнение на функциите си."

2. Обхват на разследванията.

С предложените изменения и допълнения в чл. 3, ал. 1, т. 1 и в новосъздадената т. 4 се разширява обхватът на разследванията, като се включват и разследвания на безопасността свързани с кораби, плаващи в рамките на териториалното море и вътрешните води, с което се елиминира проблемът, идентифициран в т. 1 на Констатациите - „произшествията и инцидентите, свързани с кораби от вътрешното корабоплаване в открито море или морски плавателни съдове във вътрешни води, са били изключени от приложното поле на националното законодателство за транспониране на директивата."

Направените изменения и допълнения в чл. 5, ал. 1 и 2 на Наредбата са в съответствие с чл. 5, параграф 1, буква „б" на Директивата, където се изисква всяка държава- членка да гарантира провеждането на разследване на безопасността при много тежки морски произшествия, „които са възникнали в нейните териториални морета и вътрешни води."

3. Сътрудничеството с другите държави-членки на ЕС.

Направените изменения в чл. 4, ал. 3, както и новосъздадените ал. 4, 5 и 6 са в отговор на направената от екипа на EMSA констатация 2 - „Не са били установени правила или процедури от СЗРПМП, които да позволяват сътрудничество и взаимопомощ в разследванията за безопасност, водени от други държави-членки, или делегирането на друга държава-членка на задачата да води такова разследване. Освен това, не са намерени правила или процедури, които позволяват разследванията на безопасността да се извършват възможно по-ефективно и бързо."

С направените изменения и допълнения се прецизира и регламентира сътрудничеството с другите държави-членки в съответствие със съображенията, изложени в преамбюл 16 на Директивата, съгласно който „държавите-членки следва да гарантират, че правните им системи дават възможност на тях и на други значително заинтересовани държави-членки да участват във или да провеждат разследвания на произшествия въз основа на разпоредбите на Кодекса на ММО за разследвания на морски произшествия и инциденти", както и в съответствие с изискванията, установени в чл. 4, параграф 2 на Директивата относно статута на разследването на безопасността и сътрудничеството и взаимното подпомагане при разследванията, провеждани от други държави-членки.

С допълнените второ, трето и четвърто изречения в чл. 7, ал. 2 се установяват принципите за определяне на ръководството или участието в разследванията на безопасността.

В чл. 10, ал. 2 са направени технически корекции.

4. Ред за определяне на ръководител на СЗРПМП, задължителни изисквания към привличаните външни експерти и квалификация на разследващите инспектори.

С направените изменения и допълнения в чл. 8, ал. 1, добавените задължителни изисквания към привличаните външни експерти за независимост, включително деклариране на отсъствие на конфликт на интереси в ал. 2, както и установеният в новосъздадената ал. 5 ред за текущото поддържане и повишаване на квалификацията на инспекторите от СЗРПМП чрез планомерно участие в специализирани курсове на обучение, се отразяват:

- констатацията 9 - „Въпреки че Наредба 23/2011 натоварва ръководителя на СЗРПМП с много отговорности, включително решението за това дали да се разследва морско произшествие, ръководител на СЗРПМП не е официално назначен“ и

- констатацията в т. 13 - „Външни експерти са били наети в няколко разследвания като членове на 'Комисия', което може да оспори постоянния статут на СЗРПМП. В допълнение, в 3 от 6 разследвания, провеждани от такива 'Комисия', безпристрастността, независимостта и липсата на конфликт на интереси не са осигурени по отношение на външните експерти“.

Предложенията за допълнения в чл. 8, ал. 1, ал. 2 и новосъздадената ал. 5 са направени в съответствие с изискванията на чл. 8, параграф 1 на Директивата, съгласно който - „държавите - членки гарантират, че разследванията на безопасността се провеждат под отговорността на безпристрастен постоянен разследващ орган, на който са предоставени необходимите правомощия и от разследващи лица с необходимата квалификация, компетентни по въпроси, отнасящи се до морски произшествия и инциденти. За да проведе безпристрастно разследване на безопасността, разследващият орган е независим по отношение на своето устройство, правна структура и процес на вземане на решение, от която и да е страна, чиито интереси биха могли да влязат в конфликт с поверената му задача.“. Предложенията са в съответствие и с преамбюл 13 на Директивата, че „подобни разследвания следва да се провеждат от квалифицирани лица под контрола на независим орган или образувание, притежаващо необходимите правомощия, за да се избегне всякакъв конфликт на интереси.“

5. Справедливо отношение към морските лица.

Създава се нов Раздел XV „Справедливо отношение към морските лица“ като задължителен атрибут на процедурите за разследване на безопасността, като в новосъздадения чл. 18 се установява отношението спрямо морските лица при изпълнение на процедурите за разследване.

Взето е предвид изложеното в преамбюл 9 на Директивата - „морските лица са признати за специална категория работници и като такива, предвид глобалния характер на търговското корабоплаване и различните юрисдикции, под които може да попаднат, те се нуждаят от специална закрила, особено при отношенията им с органите на публична власт. В интерес на повишената морска безопасност морските лица следва да могат да разчитат на справедливо отношение в случай на морско произшествие. Техните права на човека и достойнство следва да бъдат зачитани във всички случаи и всички разследвания за безопасност следва да бъдат провеждани справедливо и бързо. За тази цел държавите-членки следва, в съответствие с националните си законодателства, допълнително да отчетат съответните разпоредби на Насоките на ММО относно справедливото отношение към морските лица в случай на морско произшествие.“

6. Определения

В §1, т. 10 са предложени допълнения с оглед изясняване значението на понятието „произшествие“ и за пълно съответствие с Директивата.

Предлаганите промени на Наредба № 23 се налагат поради задължението за пълно въвеждане на изискванията на Директива 2009/18/ЕС в националното законодателство.

Пълният текст на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 23 от 24.10.2011 г. за докладване и разследване на произшествия в морските пространства

(обн., ДВ, бр. 87 от 2011 г.) може да се види в **Приложението**.

Лице за контакти:

Васил Георгиев - главен инспектор, дирекция "Звено за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътен транспорт",

тел.: 02/ 9409335

e-mail: vgeorgiev@mtitc.government.bg,

Приложение

» [Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 23 от 24.10.2011 г. за докладване и разследване на произшествия в морските пространства](#) (57 KB)